

Grundlæggende undervisningsmateriale

- til inspiration

Personlig hjælper og ledsager

44786

Udviklet af:

Lise Knokgård og Jørgen Mohr Poulsen
Social- og Sundhedsskolen i Vejle Amt
6. Julivej 67
7000 Fredericia
Tlf.: 7561 0288

1. Uddannelsesmålets sammenhæng til FKB/TAK

”Personlig hjælper” hører til i den fælles kompetencebeskrivelse nr. 2692, ”Omsorg, sygepleje og pædagogisk arbejde”.

FKB’en kan findes på <http://2004.efteruddannelse.dk>.

Uddannelsesmålene er relevante for flere af målgrupperne i FKB’en, primært omsorgsmedarbejdere og privat ansatte medarbejdere i eget hjem.

Kompetenceudviklingen har fokus på følgende arbejdspladser inden for jobområdet: personlig hjælper i borgerens eget hjem.

Arbejdsfunktioner

Den primære arbejdsfunktion vil være at kunne arbejde i borgerens eget hjem i et medarbejder/arbejdsgiver-forhold og kontinuerligt reflektere og kvalificere faglige og personlige kompetencer i samarbejde med borgeren.

Uddannelsesmålene er relateret til flere andre uddannelser i den fælles kompetencebeskrivelse og skal kvalificere deltagerne indenfor disse felter. Det drejer sig om følgende uddannelser:

42627: Magt og omsorg

42645: Pleje og omsorg af alvorligt syge i eget hjem

42671: Arbejdsmiljø i sosu-arbejdet – etik og adfærd

42690: Praktisk hjælp til ældre i eget hjem

42689: Forebyggelse af vold og konfliktintervention

44312: Sorg og krisearbejde i omsorgs- og pæd. Arbejde

44331: Medvirken ved lægemiddelbrug i omsorgsarbejde

44345: Hvad fejler den syge

Deltagerforudsætninger

Deltagerens faglige forudsætninger vil være afhængig af arbejdsfelt, men deltageren må være ansat som personlig hjælper eller tilknyttet ledsager ordning, eller påtænker en sådan ansættelse.

Struktur

Uddannelsen kan stå alene, men kan med fordel kombineres med andre AMU uddannelser, med temaer indenfor etik og adfærd, og administration af lægemidler.

2. Ideer til tilrettelæggelse

Temaer

Følgende mål danner baggrund for uddannelsen:

Deltageren kan arbejde empatisk og etisk forsvarligt, og kan yde den nødvendige hjælp til borgeren under hensyntagen til dennes behov for særlig støtte, personlige holdninger, værdier og prioriteringer.

Deltageren forstår sin professionelle rolles betydning for det fysiske og psykiske arbejdsmiljø, og kan under hensyntagen til dette samarbejde med borgeren og relevante samarbejdspartnere.

Deltageren får kendskab til relevante offentlige og private tilbud og gældende regler for støtte- og hjælpemidler, der kan medvirke til at vedligeholde og udvikle borgerens fysiske, psykiske og sociale funktionsevne.

Deltageren kan selvstændigt anvende og vedligeholde relevante hjælpemidler.

Tema 1

Egen rolle i samarbejdet

Med udgangspunkt i egen arbejdssituation belyses rollen som personlig hjælper og ledsager. Det vil være væsentligt at sætte fokus på dilemmaet mellem at være hjælper og dermed ansat af den der skal hjælpes.

Der sættes fokus på den handicappede, som et unikt individ med følelser, behov og udviklingsmuligheder som alle andre.

Det vil være relevant at gennemgå Servicelovens bestemmelse om personlig hjælp og pleje og hjælp eller støtte til nødvendige praktiske opgaver i hjemmet til personer, som på grund af midlertidig eller varig fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer ikke selv kan løse disse opgaver. Reglerne for klagemuligheder og tavshedspligt vil også være relevante.

En direkte og kommunikation med udgangspunkt i en respektfuld adfærd, er nøglen til et godt samarbejde med borgeren, hvorfor øvelser i kommunikation vil være væsentlig del af uddannelsen. Der anvendes basal kommunikationsteori, men ”Den svære samtale” og assertionstræning vil være centralt i kommunikationsøvelserne.

Forskellige netværksteorier præsenteres med henblik på dannelse af netværksgrupper, erfaringsgrupper eller andre faglige fællesskaber. Netværksdannelse ses som et redskab til personlig udvikling og faglig udvikling.

Tema 2

Det fysiske og psykiske arbejdsmiljø

Ved at arbejde i private hjem vil det være relevant at få reglerne for kravene til det fysiske arbejdsmiljø belyst.

De mest elementære forflytninger gennemgås og arbejdet med plejesenge, personløftere, glidemadrasser, kørestole ect. kan inddrages efter deltagerens behov.

Der tilføres viden om det psykiske arbejdsmiljø og herunder de muligheder hjælper og arbejdsgiver har for at påvirke det i en positiv retning.

Der vil være særlig vægt på alenearbejde, hvor vilkåret ofte er der ikke er ligestillede at betro dig til eller sparre med i vanskelige situationer.

Det er i den daglige omgang med kolleger, man kan fastholde og udvikle sine faglige professionelle holdninger, værdier og metoder. Hvad gør man så med alenearbejde?

Tema 3

Rammer for støtte og tilbud

Deltagerne tilføres viden om reglerne for støtte og hjælpermidler, således de kan medvirke til at borgeren får de nødvendige hjælpemidler, samt at kvalitetssikre det fysiske arbejdsmiljø. Kommunikationscentre og hjælpemiddelcentralers funktion bliver præsenteret med fokus på hjælpemidler indenfor: høre, tale, syn, mobilitet og teknologi, samt muligheden for faglig vejledning i dagligdagen.

Der introduceres desuden til den daglige vedligeholdelse af hjælpemidler.

3. Opgaver og undervisningsmaterialer

Tema 1 (Idéer)

Deltagerens selvoplevede dilemmaer i arbejdsfunktionen diskuteres og der sættes fokus på disse med forumteater eller fortællermetoden som redskab. (metode.)

Et besøg af en arbejdsgiver med omdrejningspunktet ”dilemma mellem ansat og arbejdsgiver” vil kunne give flere nuancer på problemstillingerne, og således danne grundlag for

øvelser i ”Den svære samtale” og assertionstræning og analyse af disse har en høj prioritering.

Der diskuteres hvad det vil sige at være handicappet, og blive identificeret som *anderledes* i mange situationer, ligesom muligheder kontra begrænsninger vil være et interessant omdrejningspunkt i oplevelseslæringen.

Øvelser kan med fordel have rod i autentiske oplevelser eller i problemstillinger deltageren ikke kan få taget hul på i praksis.

Tema 2 (Idéer)

Deltagerne bruger hinanden i praktiske øvelser med forflytning og anvendelse af hjælpemidler., således at de også får indsigt i det at skulle modtage hjælp. Erfaringerne diskuteres og kan med fordel samles og danne grundlag for et konstruktivt samarbejde med både hjælpemiddelcentral og ergo- og fysioterapeuter.

Deltagerne danner studiegrupper, som kan have rod i deres geografiske tilhørsforhold med henblik på eventuelle fremtidige permanente grupper. Muligheden for at indgå i faglige fællesskaber med andre grupper indenfor omsorgsområdet afsondres, f.eks. via Internettet eller telefon. Det kunne være deltagelse i temadag eller månedlige møder.

Tema 3 (Idéer)

Besøg med tilhørende oplæg og spørgsmål på et Center for kommunikation og hjælpemidler. Her kan hjælpemidlerne afprøves og nye besigtiges. Der vil desuden være nyttig information om stedets mulighed for at yde faglig vejledning og støtte i dagligdagen.

Servicelovens §97-98 om støtte til hjælpemidler til personer med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne synliggøres i undervisningen, så deltagerne kan rådgive og vejlede på en hensigtsmæssig måde. Undervisningen vil desuden sigte mod at skærpe opmærksomheden på at se et eventuelt behov for hjælpemidler. Dette kan gøres via case, film eller situationsspil.

4. Litteraturliste mv.

Socialministeriets vejledning	Socialministeriets vejledning: Sociale tilbud til ældre m.fl., Lov om social service, kapitel 5 Socialministeriets bekendtgørelse om kvalitetsstandarder og frit valg af leverandør af personlig og praktisk hjælp m.v.
Socialministeriets bekendtgørelse	Serviceloven § 70- § 79 + §97-§98
Hansson, Torben	Assertionstræning Borgen 2003

Personlig hjælper og ledsager

Grundlæggende undervisningsmateriale

Weirsøe, Bodil	Girafsprøget: empatisk kommunikation i pædagogens arbejde Gyldendal Uddannelse, 2002
Rahbek Christensen, Lone	Livsformer i Danmark. Kbh Samfundsfagsnyt, 1988.
www.retsinfo.dk	
Center for ligebehandling af handicappede.	Pjece: "Ret til hjælp for alle"
Det Kriminalpræventive Råd	Vold på arbejdspladsen: en håndbog om forebyggelse, 2003